

Разом з осіннім листям вітер розносив вулицями й підкидав сотні листівок. На стіні похмуро бовтався обірваний плакат: «Бути леобуржцем — великая честь!»*. Із боку площі Олекси Чорного здіймалися в безрадісне небо пасма чорного диму. Грюкаючи бляшаними щитами, Хімічним провулком у бік Ратуші просувалися поліціанти. Десятки зо два, не менше. А біля підніжжя собору, просто посеред площі, розкинулося наметове містечко.

Що ж це з тобою, Леобургу?

Ти згасаєш на очах.

Де тепер твоя велич? Де влада? Де твоя дурнувата пиха?

Ти хворий, Леобургу. Невиліковно хворий.

Вигнанці не зупиняться. Вони мститимуться, допоки не вгамують жагу. Вони зроблять цьому місту так само боляче, як воно, не вагаючись, робило іншим. Вони дістануть кожного причетного і кожного, хто це схвалював.

І вона знайде Оздеміра. Вона його знайде. Ніщо не зможе стати їй на заваді.

Лейла посміхнулася. Як добре повернутися!

* Бути леобуржцем — велика честь! (рос.)

РОЗДІЛ 1.

ВОВК, КОЗА І КАПУСТА

Ляма порталу тріпотіла в повітрі, знову доволі велика, щоб крізь неї могла пройти людина. Данило задумливо дивився на прозору імлу, а Джекі бігала туди-сюди кімнатою.

— Має ж бути вихід!

Дівчина нарешті зупинилася і розпачливо глянула на Данила. Її чорне волосся розтріпалося і стирчало, обличчя було бліде та втомлене. Вона аж тремтіла, схвильована настільки, ніби від того, чи зможуть вони пройти крізь цю пляму, залежало її життя.

Данило знизав плечима:

— Ми перепробували всі варіанти. Кожного окремо я можу провести. Навіть двох. Але вчотирьох — не пропускає. Або ти, або Федя мусите залишитися.

— Тільки не я, ми ж домовлялися! — вигукнула Джекі.

Федя голосно пирхнув. Він меланхолійно всміхався, розлігшись на ліжку, та спостерігав за метушнею Джекі з-під напівопущених повік. Данило глипнув на мовчазну Агнесу, яка сиділа біля вікна. Ні, вони повинні піти разом, нехай вона ще не повністю одужала після поранення.

— Агнесу я не залишу, ми обоє потрібні там, — Данило обернувся до Феді. — Я все-таки схиляюся до думки...

— Навіть не намагайся, чуєш? — Федя вигнув брову.

Данило гучно видихнув. Цей упертий баран не відступить, хай там у Леобурзі на них чекають чотири вершники Апокаліпсису.

— Ану, поміркуймо, — Федя сів на ліжку. — Даню, ти з'ясував, що твій дядько не в пастці в тому світі, а навпаки: йому дуже навіть зашибісь. Але ти пообіцяв Трегубову повернути кристали. Для цього доведеться видурити їх у дядька, точніше у велетенської імперії. Крім того, у Леобурзі ви з Агнесою персони нон грата. Хто тобі допоможе? Агнеса ще заслабка. А де-хто, не будемо тицяти пальцем, зеленого поняття не має, що таке опинитися в місті, де на тебе полюють.

Обличчя Джекі витяглося, вона взялася в боки, її золотисто-зелені очі спалахнули.

— Це я поняття не маю?! — вигукнула вона. — Ти про себе потурбуйся, рятувальнику! Ти був колись в одній реальності зі своїм двійником, га?

Данило спохмурнів. Джекі мала рацію. У Леобурзі на них чекає не лише розлючена поліція та вигнанці, а й Тео. І ніхто не знає, чи Федя витримає цю зустріч. Данило міг тільки уявляти, що означає зіткнутися з власним двійником: коли він потрапив до Леобурга, Едвард зник, лишивши по собі хіба знання польської мови й рідкісні напади невластивої Данилові поведінки.

— Розповідь, як це, — Джекі окинула Федю зверхнім поглядом. — Спочатку ти не розумієш, звідки у твоїй голові з'явився

другий голос. Він говорить, і говорить, і говорить дедалі голосніше. Німецькою. Чи польською. У них там взагалі до дідька мов. І от якоїсь миті той голос стає настільки гучним, що ти маєш єдине бажання — заглушити його. І тоді ти починаєш волати.

Джекі промовляла кожне слово з лютим презирством, ніби хльоскала Федю по обличчю рукавичкою. Той лише похмуро дивився на неї, не відводячи погляду.

— І так ви горлаєте одне на одного, допоки сам переставеш розуміти, де ти, а де двійник. Ти розчиняєшся. Втрачаєш думки і почуття. Немає нічого — ти лише оболонка. Не можеш керувати своїм тілом, своєю свідомістю. Він хоче сісти — тебе тягне сісти, він іде — і тобі кортить рухатися, — опиратися неможливо! У тебе нестерпно болить усе тіло: м'язи не розуміють, чиїх наказів слухатися. Але це ще не все, — Джекі посміхнулася. — Найнестерпніший момент — коли навалюються спогади.

Дівчина зробила паузу і глипнула на Агнесу. Імовірно, вони подумки перемовлялися, й Агнеса кивнула:

— Я прожила все, чого зі мною не траплялося, — тихо продовжила вона замість Джекі. — Мене били. Я когось била. Якісь похмурі кімнати. Усе сіре. Багато дітей, вони хочуть щось у мене відібрати. Потім ревіння, жадливий вітер... я була... на броньциклі?

— На мотоциклі. На байку.

— Так, дякую. І повсякчас такий сум, такий біль, що я...

— А я бачила бали, — урвала її Джекі. — Вальс! Келихи. Фраки, сукні, капелюшки. Екіпажі, коні, дирижаблі. Батька, сестру, братів. Я мала величезну родину! А потім — похорон. Натовп на цілу площу! Батько... а батька більше не було. Була порожнеча. Ніщо не мало сенсу. Потім Данило. В'язниця. Знову Данило. А потім бах — і постріл. Знаєш, як воно — отримати вогнепальне поранення? А я знаю, хоча в мене не стріляли, —

Джекi перевела подих. — Федю, тобі в Леобурзі робити нічого. Мене ніхто не питав, коли Агнесу перенесли сюди. Але ти маєш вибір. Я не раджу тобі знайомитися з Тео. Від цього можна збожеволіти.

— «Збожеволіти від зустрічі з Тео». Оце поворот, — Федя підвівся з ліжка. — Дякую за інформацію, проте якщо йдеш ти, то йду і я. Сподіваюся, твій Тео мене не покусас, — він обернувся до Данила. — Пропоную зіграти в козу, вовка і капусту. Ми залишаємо Агнесу тут як найслабшу. Рушаємо втрьох до Леобурга. З'ясуємо, що там. А тоді вже посперечаємося, хто з нас залишиться, а хто — повернеться додому.

Хоч Джекi і свердлила його лютим поглядом, але не протестувала. Данило підвівся, і дівчина взяла його під руку, а Федя стиснув його плече.

Данило глибоко вдихнув, наче перед забігом, і підступив до тремтливої плями впритул.

— На рахунок три. Один, два, три!

Вони одночасно ступили вперед.

Джекi так замружила очі, що аж стало боляче. Секунду тому по тілу прокотилася хвиля свіжості, ніби вона розкусила м'ятку цукерку, але більше нічого... Навкруги було так само тихо. А потім вона почула, як поруч гепнулося тіло.

— Агов!

Дівчина розплющила очі. Федя лежав посеред кімнати без ознак життя.

— Федю! — Данило сів поруч і потрусив його за плече. — Ну?!

Серце Джекi обірвалося й полетіло у чорну безодню. Вона не могла ні вдихнути, ні видихнути, її ніби штовхнула до нього хвиля.

— Федю! — дівчина впала навколiшки. — Що таке?! Що з тобою? Даню! Що це... Чому...

— Тихіше! Забула, де ми?!

Данило приклав пальці до сонної артерії друга і завмер. Його обличчя було бліде, аж сіре, і здавалося, що він сам от-от знепритомніє.

— Він помер? — Джекi не впізнала власного голосу.

— Не верзи дурниць, — шикнув Данило. — Звісно, ні. Треба повернути його на бік!

Вони насилу перевернули Федю.

— Що з ним?! Це через перехід?

— Не знаю.

Серце билосся десь у горлі, перед очима все розпливалося. Джекi підповзла ближче і поклала Федину голову собі на коліна. Ніжно погладила жорстке світле волосся. Провела по веснянкуватій щоці. Торкнулась плеча. У цю мить Федя хропнув, щось сонно пробурмотів і незграбно обійняв її однією рукою, намагаючись влаштуватися зручніше.

— Е-ем... Він спить, чи що? — розгублено прошепотіла дівчина.

Данило штурхонував друга в плече. Той невдоволено відмахнувся.

То он воно що?! Спить? Вона ж мало не вмерла зі страху! Джекi видихнула і рвучко підвелася, Федя вдарився потилицею об підлогу і прокинувся.

— Доброго ранку, — гмикнув Данило. — Виспався?

Федя кілька разів кліпнув, скривився і дурнувато всміхнувся:

— А чого це... це... — він гикнув. — Що тут у біса відб...

Його язик заплітався, погляд став каламутним.

— Він п'яний? — пробурмотіла Джекi.

— Він — ні. А от Тео, швидше за все, так, — зітхнув Данило.

Федя щось невдоволено промимрив, насилу піднімаючи по-віки.

— Ти хоч підвестися зможеш?

Той не відповів. Натомість Федині темно-карі очі раптом розчахнулися, і на його обличчі відбився справжній жах.

— Що... що це... — він торкнувся чола, затулив руками вуха. — *Wo bin ich? Was ist los? Was ist los?!**

Хлопець помотав головою, ніби сподівався витрусити звідти чужі думки, спробував сісти, але йому не вдалося. Данило кинувся до нього, але той відсахнувся й відповз, затуляючи вуха, ніби в кімнаті лунав дратівний звук.

— Що таке? Звідки це?.. — схлипнув Федя, хапаючи повітря ротом, і звернувся до когось невидимого: — Та стули вже пельку, *kurwa mać!*

Хлопець скривився і звернув погляд на Джекі.

Він благав її про допомогу. Звісно, вона не могла відмовити.

— Дивися на мене, — владно скомандувала Джекі, сіла на хлопця верхи і взяла його обличчя в долоні. — Як тебе звати?

Федя вдихнув, щоб відповісти, але не зміг вичавити з себе ані звуку. Його зіниці то звужувалися, то розширювалися, він стискав зуби, ніби боявся, що хтось говоритиме за нього.

— Як тебе звати?

— Я... я не знаю.

— Неправильно! Ти — Федір Бронницький. Повторюй.

— *Agnes?! Was brauchst du?**

— Повтори, як тебе звати!

— *O ku-u-urwa...*

— Федю, не дратуй мене!

— Я... Федір Бро... ницький...

* Де я? Що трапилось? Що трапилось?! (нім.)

** Агнесо, що тобі потрібно? (нім.)

— Вже краще. А я хто?

— *Agnes... Ich weiß nicht!**

— Усе ти знаєш, ледащо! Я не Агнеса, ти ж бачиш! Думай! Не дозволяй йому керувати собою! — Джекі схилилася над ним так низько, що майже притулилася чолом до його чола. — Хто я? Ну?

На Фединих очах проступили сльози, його били дрижаки. Хлопець зціпив зуби, погляд заімлівся і став зовсім божевільним, зацькованим. Данило сів поруч, напружено спостерігаючи за кожним його рухом.

— Йому погіршало?

— Зараз погіршає. Спогади.

Джекі розуміла його біль. Кожною клітиною відчувала мільйони маленьких пазурів, що дряпали і змінювали до непізнаності все, що знав і любив Федя. Чуже життя, чужі думки, чужі мови, чужа особистість намертво вгризалися в його пам'ять та свідомість. Джекі вже переживала таке. Вона знала, що хлопець змінюється безповоротно, назавжди. Дівчина пригорнула Федю до себе і замружилася.

Удалині пролунав дивний звук, ніби хтось бив залізом по залізу. Тільки тепер Джекі усвідомила, де вони перебували.

— Що це?

Данило підскочив до вікна. Звуки наближались.

— Не знаю, але нам краще забиратися.

Федя більше не трусився, лише щось бурмотів.

— Агов, — Джекі поплескала його по щоці. — Ну, годі вже. Найстрашніше позаду. Упізнаєш мене?

Він мовчки кліпнув.

— Сидіть тут, я принесу одяг, — прошепотів Данило і вискочив за двері.

* Агнеса... Я не знаю! (нім.)

